

SZÉKELY HIRLAP

POLITIKAI S VEGYESTARTALMU KÖZLÖNY.

KIADÓ-HIVATAL:

Az ev. ref. főiskola nyomdájában.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS

NAGY-KÖZ ELEJE.

Hirdetési ár: Harom hasábos garmond sorért, vagy annak helyéért először 7 kr., másodsor 6 kr., harmadszor 5 kr. és minden beíratásért külön 30 kr. o. é. bélyegdíj. — Harom hasábos nyilttéri sorért 20 kr. o. é.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal.

Pesten, Zeisler M. hirdetést közvetítő intézete, Királyutca 60-ik sz., és J. Haasenstein és Vogler Bécsben (Wollzeile 9-dik sz.)

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton, reggel, NAGY FÉLÉVEN.

ELŐFIZETÉSI ÁR

Negyedévre 1 frt 30 kr.
Félévre 2 „ 50 „

A népiskolák és a vallás.

Hazai törvényhozásunk, követve a civilizált nemzetek példáját, a népoktatás ügyét állami gondoskodás tárgyává tette. Az állam a rászabott köteleességnek csak úgy felelhet meg, ha maga siet népiskolákat állítani, javítani és rendezni. Mástól nem várhatott tovább; országunk lakóinak műveltségi állása eléggé meggyőzőhet arról, hogy azok, kik eddig a népneveléssel foglalkoztak, vagy nem voltak arra mindig képesítve, vagy nem sáfarkodtak mindig hű szolgák gyanánt a rájuk bízott kincscsel. A ki ezt kétségbe tudná vonni, az világos bizonyosságot tenne arról, hogy nem ismeri sem hazai népiskoláink helyzetét, sem a németekét vagy hollandokét. Tudjuk, hogy a népoktatás ügyének bizományosai hazánkban eddig kizárólag a vallásos felekezetek voltak, nem volt más iskola, mint felekezeti. Tehát a vallásfelekezeteket kárhoztassuk-e népünk műveltségéért? Távol legyen, hogy ezt állítsuk. Sőt hódolattal hajlunk meg azon buzgóság és áldozatkészség előtt, melyet helyen-helyen hazánkban egyik vagy másik egyház ez ügy iránt tanusított; örömmel nyilvánítjuk, hogy ismerünk jelenleg is hazánkban felekezeti iskolákat oly berendezéssel és oly oktatással, milyenre az állami népiskolák a legnagyobb utánjárás mellett is nem egyhamar emelkedhetnek. Apparent tamen rare nantes in gurgite vasto. A tulnyomólag nagyobb rész pedig mélyen elszomorító képet nyújt. Az a buzgóság, mely az ily iskoláknak édes anyja volt, lankadhat, lehülhet és akkor hiában él még az egyház, iskolája árvaságra maradt. A felekezet a rábízott népoktatás ügyét könnyen egyes egyének vagy káosztok érdekében zsákmányolhatja ki és akkor a nép felvilágosítása helyett annak sötétségben tartására fog törekedni. Ezekre is vannak példák, s tán még számosabban, mint az előbbire. Igaz ugyan, hogy az állam patronussága alatt is történhetnek visszaélések, de a tapasztalat mégis azt mutatja, hogy azon országokban, hol a népoktatásról az állam gondoskodik, a műveltség összehasonlíthatlan magasb fokon áll mint oly országokban, hol azt az egyház vette kizárólag gondoskodása alá. Hollandiát Spanyolországgal, hazánkat és Olaszországot Németországgal és Angliával alig lehet e részben csak összehasonlítani is.

Ugy látszik, hogy hazai közönségünk igen jelentékeny része meg is van arról győződve. Naponkint olvassuk egyik vagy másik jelentékenyebb városról vagy faluról, hogy ott a felekezeti iskolákat köz-

ségivé alakították át, vagy hogy az állam is sietni fog iskolákat állítani azon nem csekély számú helyeken, hol eddig semmiféle iskola nem volt s hol sem az egyházak sem a község nem bírnak elég vagyonnal iskolát tartani. E szerint a felekezeti iskolák száma gyorsan fog szaporodni.

Ezzel szemben azonban látjuk azt is, hogy a polgárok egy része nem nagyon örvend az ilyen iskolák szaporodásán; sokan még épen veszedelmesnek tartják, nehézségeiket nyilvánítják, sőt másokat is igyekeznek elijeszteni tőle. E nehézségek és aggodalmak közül most már nem igen halljuk azokat, melyeket mult évben politikai tekintetből nyilvánított volt a baloldal. Hogy azon aggodalmak a mostani kormányval szemben alaptalanok voltak, abban most ugylátszik, mindnyájan egyetértünk. De annál gyakrabban és hangosabban halljuk a panaszt és vádakat vallásos szempontból. A felekezeti iskolák — mondják — megnehezíti a vallásos nevelést, közönyösséget hoz létre a vallás iránt, sőt ép ténylegesen vallástalanná tesz. Nem csak a humorisztikus „Magyar Állam“ szól ily hangon, de más komolyabb irányú lapok is, és oly férfiak, kiktől az érett megfontolást már jogosan megvárhatnók. Így pl. közelebből ft. Vince püspök ur „Főpásztori szövegében“ isten bosszuállásával fenyegetve buzdítja a kath. szülőket oly iskolákat állítani, hol „a gyermekek kizárólag a kath. egyház szellemében oktattassanak,“ kétségbe vonja, hogy „nem katolikus tanító vallásérkölesileg nevelhetné a rábízott kath. gyermekeket,“ s azon meggyőződését fejezi ki, hogy az által, ha a neutrális iskolába beleegyezőnk „módot és alkalmat adunk reá, hogy családunk (sic) ma holnap vallástalanná tétessék; — pedig vajmi rettenetes dolog az isten kezébe esni!“ — A felekezeti iskolák elleni szidalmak, a jámbor hívó kath. lelkekre borzasztó ótestamentumi fenyegetések és a másfelekezeti nevelőkre egy pap szájából meggondolatlan sértegetések, — im, ebből áll ft. Vince ur főpásztori szövege szeretett hivihez. Hogy a felekezeti iskolák tanítási rendszerében mi van, a mi káros a vallásra; hogy az ótestamentumi proféták fenyegetőzéseinek mi viszonya a felekezeti iskolákkal; hogy protestans tanító miért nem nevelhet erkölcsösen: azt Vincze ur nem tartja szükségesnek megmagyarázni, csak állit, pedig még eddig a pápa sincs csalhatatlannak declaralva, annál kevésbbé a püspök. Ugy látszik jónak látta csak a látszatnál maradni, érezvén, hogy ha e tárgy érdemébe hatolna, az

által a látszatot is elenyészettetné. Ha a mivelletlen nép indul látszat után, azon nem csudálkozunk, ő tovább hatolni nem tud. De hogy tudós emberek sem röstellik a rövidlátás vádját vonni magukra, azt már alig tudjuk megfogni, főleg korunkban, midőn, ha a nép nem is fedezné fel azt, felfedezi más, kivált ha arról nyomtatásban adnak bizonyosságot. Fájdalom Vincze ur nem az egyedüli tanult ember, ki e felől bizonyosságot tesz magáról; más vallásfelekezetek tagjai közt ép ugy vannak társai mint saját hitsorsosai közt, legfeljebb azon különbséggel, hogy társai tán magoktól és másoktól is szégyelnék azon indokot használni, hogy más felekezethez tartozó tanító nem nevelhet erkölcsösen; azon aggodalmat azonban, hogy a neutrális iskolák károsak a vallásosságra nézve, mindnyájan nyilvánítják.

Dr. Kovács Ödön.*)

(Vége következik.)

Országgyűlés.

XLIV.

A képviselőház jul. 10-ki ülésének főmomentumát azon kérvény tárgyalása képezé, melyet, mint annak idejében mi is említettük, több mint 3000 pestmegyei választó adott be azon törvénytelen eljárás ellen, melylyel Pestmegye a képv. választásokra nézt — a 48-diki törvények szellemétől egészen eltérőleg — a közp. bizottságnak külön utasítást adott s így az országgyűlés hatáskörébe vágott. A kérvényi bizottság e kérvényt átkívánta tétetni a belügyminis-teriumhoz, ellátás végett, Nyáry Pálék (a ludasok) pedig félre kívánták tétetni. Hanem a kérvényi bizottság előadója ráolvasta Nyáry Pálra az 1848-ki országgyűlés folyama alatt mondott szavait, melyek szerint: „ha a belügyminiszternek ezen választásról tudomása lett volna, nem kétkeltem, hogy be nem várva az országgyűlést, azt megsemmisítette volna“. A kérvény aztán áttétetett a belügyminiszterhez.

E gyűlésen fogadtattak el a már érintett kereskedelmi és vámszerződések is.

A jul. 12-ki ülés főtárgya a galicziai vasutról szóló törv. javaslat volt, mely megszavaztatik. Becikkelyeztetek a tavaly kötött kereskedelmi szerződések, a Dunafejedelemségekkel kötött posta szerződés s a függő államadósság ellenőrzéséről szóló törvény.

A főrendiház — enapon — szintén elfogadta a fentebbi képviselőházi határozatokat.

A delegatiók.

Bécs jul. 11. A magyar delegáció 11-kén délután 4 órakor megnyitott. Jelen volt a 3 közös miniszter, továbbá gr. Festerich magyar miniszter, b. Orczy Béla és Weninger Vincze osztályfőnökök; korelnök gr. Majláth Antal, korjegyző gr. Apponyi; 46 tag lévén jelen, korelnök a delegációt megalakultnak nyilvánította, mire elnök és jegyző választás következett. Elnökké lett gr. Majláth Antal; alelnökké

*) Fialat hazánkfiának, ki a leydai egyetemen csak most tett nagy dicsérrel tudori szigorlatot a hit-tudományokból, ez érdekes cikket a P. E. I. L. nyomán közöljük. Szerk.

Bittó István; jegyzőkké Rajner Pál, Fodróczy Sándor (horvát) és Bujánovics Sándor. B. Orcey Béla átnyújtotta a költségvetési előirányzatot, mire a bizottság 4 osztályba oszlott, melyek elnököt, jegyzőt- és számvizsgálót választanak.

Bécs júl. 12. A reicsrath delegációja tegnap délben megnyitott, néhány lengyel is jelen volt. Beust gróf jelenti: hogy ő felsége közelebb személyesen fogadja a delegások tiszteletét. Elnökké lett hg. Auersperg Károly, alelnökké Hopfen. Az elnök hosszas beszédben emlékezett meg a delegáció intézményének fontossága és életre valósa felől. Beust gr. előterjesztette a költségvetést, s kilátásba helyezte a vörös könyv előterjesztését, néhány nap múlva.

Neumann Izrael váltóhamisítási bűnügye.

(Folytatás)

A mi az alanyi bizonyítékot illeti: Vádlott taglalta a vizsgálat rendén, hogy a kérdés alatti okmányok hamisak lennének, sőt inkább állította ellenkezőleg, hogy azok valódiak, melyek közül

a) Az 1860. máj. 5-én kelt váltó-levélre nézve, valódisága indoklásául a vádlott azt adta fel: hogy ő az abban látható 21,000 forintot igaz, hogy nem egyszerre kölcsönözte Bardocz Eleknek, s azért azt illetőleg tanukat nem is tud megnevezni, de neki volt módja arra, mert midőn megnősült, már több ezerrel bírt, s a pálinka főzésen kívül több nagyobbserű üzletekhez is fogott, melyekből való jövedelmei folytán 1858-ig Bardocznek már 18,000 frtot kölcsönözött, mely összegről saját keze aláírása alatt váltót is állított ki, melyet már azon időben láttak tanui: Baruch Mendelson, Dénes Sándor, Avram Gávilla és Erzmann Mózes, — de ezen tanuk közül Baruch Mendelson vallomása nem vehető fel, mert ő vádlottnak a naszódí dohányárulásban alhaszonbérleje volt, és azonkívül vádlottnak 5000 ftrtal volt adása, melyet Bardocz örökösei vádlottnak a véle tartott végleges számadás alkalmával engedményeztek; a többi tanuk pedig vallomásaikkal vádlott azon állítását nem igazolták; — továbbá állította vádlott, hogy 1858-tól 1860. máj. 5-éig még 3000 frtot kölcsönözött Bardocznek, s annak lehetősége kimutatására felhozta azon körülményt, hogy ő Bardoczért többször fizetett, mit Reichel József, Rosenfeld Hirsch, Gevürz Baruch, Gevürz Gidali, Fleischer Rudolf és Schulze János tanukkal kíván igazolni, de ezek kikérdezettvén nem vallották azt, hogy a vádlott saját pénzéből fizetett Bardocz helyett; de különben is az érintett körülmény felhozásából vádlott a maga javára nem vehet erősséget, midőn ő maga a vizsgálat rendén bevallotta, hogy Bardocznek, míg élt, folytonosan megbízottja, malomvezetője volt, jövedelmét, pénzt folytonosan ő kezelte, adminisztrálta. Ezen a vádlott által bevallott személyes viszony magyarázza meg azon körülményt is: hogy a Bardocz örököse — Bardocz Katalin — Miálovics Vietorné által a vizsgálat rendén beadott számadásokból vádlott miért nem vehet erősséget az általa netán Bardocznek fizetett 21,000 ftrra nézve is. . . . melyeknél bizony többet adminisztrált Bardocznek saját jövedelméből, melyek évenként több ezerre rugtak, egyedül az intradami tíz kövő malmja jövedelmét is tekintve, melynek évi jövedelme 3449 frt 67 kr volt. Vádlott ellenében a vizsgálat rendén az is kiderült: — Jantel Káhn, Erzmann Hirsch, Goldsmidt János és Grosz András tanuk vallomásaiból, — hogy ők ismervén közről vádlott viszonyait, lehetetlennek tartják: miként vádlott néhány év lefolyása alatt annyi fekvő birtokot és ékszeréket vásárolhasson, üzleteibe annyi pénzt fektessen be, s mégis azokon kívül olyan 21,000 frt, tőkéje lehessen, melyet — ha rendre is — Bardocznek kölcsönözhetett volna.

b) Vádlott a 21,000 forintról szóló váltó-levélre nézve először 1864-ben történt kihallgatása alkalmával azt állította: hogy azt Intradamban Bardocz Elek állította ki és írta alá csakis a vádlott jelenlétében, melyet ugyanakkor és ott maga a vádlott is tüstént alá írt, anélkül, hogy ott más valaki jelen lett volna, azután később 4 évvel u. m. 1868-ban lett kihallgatása alkalmával kezdette állítani a vádló aláírására vonatkozólag, hogy azt Pap Gligor és Schändal Kiva tanuk látták volna, kik kikérdezettvén il-

letőleg a vizsgálat rendén a vádlott azon állítását erősítőleg vallották is, de ezen tanuk azt birói meggyőződésig nem igazolhatják, mert

aa) eltekintve e helyen a szakértőknek vádlott állítását czáfólvó véleményétől, maga a vádlott, midőn előbb kikérdezett, csakis a maga és Bardocz jelenlétééről emlékezett — a később általa idézett tanukat nem tudta megnevezni, holott érdekében állott volna azoknak megnevezése;

bb) Pap Gligornak vallomása merőben aggályos, elvetendő — a midőn a vizsgálat rendén kiderült:

— hogy ő vádlottal eleitől fogva mindig egy kézre dolgozott Mititian Szimion, Mititian Juon, Csercsere Nikita és Lazarucz Flóra tanuk vallomásai szerint...

— hogy már 1856-ban az ápril 8-án kelt hamis kötelevek aláírásánál az ő és vádlott neve együtt aláírva találtatnak, a mely oknál fogva ezen bűnperben ellenők megindított vizsgálat bizonyítékok elégtelensége miatt a vád-határozat hozatala alkalmával fölhagyatott...

— hogy hamis vallomást szokott tenni, a midőn az érintett hamis kötelevek iránti kikérdezése alkalmával előbb azt adta fel, hogy 1856-ban nem volt falusbiró, minek ellenkezője azután kimutatott egy hivatalos bizonyítvánnyal.

— hogy nagyon rossz erkölcsű, az előjárásági bizonyítvány tanúsítása szerint —

— hogy midőn a vizsgálat rendén kikérdezett volt, először január-ban 1866-ban, határozottan úgy nyilatkozott, hogy semmit sem tud a váltóról, hanem csak arról, hogy vádlottat mint szekeres 1863. jan. 15-én Maros-Vásárhelyre hozta, s mégis azután azon év december 6-án úgy nyilatkozott, hogy tud a 21000 forintos váltó kiállítására idejéről, helyéről, módjáról, mint szemtanú s nyilatkozatát oly részletesen adta elő, mely ellentét kizárja vallomása hitelességét, s vallomásának a Schändal Kivával való oly nagy összhangza a részletekben 6 év múlva a váltó kiállításától kezdve, alaposan gyaníttatja a Kivával való gonosz szándéku egyetértést.

cc) A Schändal Kiva vallomása is teljesen aggályos... a midőn

— vallomása szerint előre tudta, hogy vádlott a kérdés alatti váltó hamisításáért kereset alatt áll s mégis annak kiállítását után csak 6 év múlva adta tudtára tudomását a vádlott nevének egy kútnál íratás alkalmával utközben össze találkozáván —

— róla vádlott nem emlékezett előzőri kikérdezése alkalmával, hogy a váltó kiállításánál jelen lett volna, kinek — véle egy szobában lévén — okvetlen látni kellett volna őt...

— ő figyelmeztette — beszélt rá Pap Gligort a hamis vallomásra; ez nála járván s együtt jó viszonyban élvén...

— ő és Pap Gligor vádlottnak Bardoczról, a váltóval való eltávoztása után, ismét beszélgetvén Bardoczról, ennek az intradami malomra vonatkozó nyilatkozatáról egymással ellenkezőleg vallanak, a midőn egyik arról épen semmit, a másik pedig határozottan vall...

— az ő vallomását Lázár Mendel se támogathatja, ki csak a tőle hallott aggályos vallomásról emlékezik —, ruente fundamento, ruit superaedificatum.

Vádlott, hogy valószínűvé tegye a kérdés alatti váltónak 1860-ban lett kiállítását — a vizsgálat rendén azt is állította: mikép ő azt az irtt évben megmutatta Gerendi József és Rajnai Ignác hivatalnokoknak, s tőlük tanácsot kért azon váltó mikénti biztosítása iránt; de ezen tanuk, vallomásaikban, az említett váltó összegéről specifice semmit sem említenek.

(Folytatjuk.)

Színház.

Nyiltlevél a szerkesztőhöz.

Köszönöm ön szíveségét, melylyel közlé ön velem is a városunkban mulató szintársulat „többjeinek“ azon panaszát, illetőleg kérdéseit, melyet s melyeket, a t. szerkesztő ur utján, el- lenem s hozzám intéznek.

A „többek“, illetőleg Leővei ur, panasza és kérdései abban állnak, hogy miért mondok én e társulatra, mely Kolozsvárt is elismerést vívott ki magának, oly szigorú bírálatokat; miért eme- lem égig az egyik nőtagot (Kassayné) s miért „sujtom porig“ a többeket oly „gyalázatos“ bí-

rálatokkal, oly „kocsis szájába illő“ szavakkal, a helyett, hogy oly bírálatokat írnék, melyekből a színészek okulhatnának, a közönség pedig ne riasztatnék el a színház-látogatásától; annyival inkább, mert „a színészek e bírálatokat kaczag- ják“, „ők magok érzik a legjobban, hogy mi- ként játszanak“, s p. o. Leővei ur, bár el ismeri hogy „Dósa György“ előadatasakor szerepét nem tudta, de a sugó után fennakadás nélkül elmon- ta (?) s botrányt nem okozott. Mit vétett e tár- sulat nekem (a bírálónak) s mit akarok én bí- rálataimmal, melyekre még Erdélyi is egy véle- ményen van a „többekkel“ s tolmácsolójukkal: Leővei urral.

Eddig a panaszok s kérdések. Szabadjon t. szerkesztő ur becses engedelmevel, ezekre meg- adnom rövid válaszomat.

Bocsássuk előre, hogy alólírott szenvedélyes bámulója a szín-művészetnek, kivált a magyar- nak. Ezt gédelgetné, ezt istápolná mindenáron. Ellenséges viszonyokkal szemben föltétlen szószo- lója lenne, szerencsés körülmények közt pedig, csekély tehetsége szerint, mindent megtesz előbb- revitelére. Itt az eset ez utóbbi. Látja, hogy a lelkes vásárhelyi közönség pártolja eléggé e társulatot s ép azért oda kíván hatni, hogy e társulat megfeleljen e pártolásnak. És ismét: oly erőket lát e társulatban, melyek erős igyeke- zettel, komoly tanulmánnyal sokra vihetik mű- vészetüket; s ép ezért a hiányoknak inkább szigorú bírálója, mint elnéző legyezgetője kíván lenni, mert így remél használni, míg ellenkező esetben a hibák megállandósulásától, az erők eltespedésétől félhetett volna.

E nézpontok adák, — a t. szerkesztő ur elnéző figyelmével — kezébe a színbíráli tollat. Ezért tártá föl, — következetesen, Kassaynének ép úgy, mint Leőveynak — a szerepek, nézete szerint való, hibás fölfogását; ezért adott — tőle telhetőleg — jótanácsokat az egyeseknek a hibák elkerülésére nézve; ezért rővta meg kérlelhetlen szigorral a színész egy — de hetet érő — fő- bűnét: a szerep nem tudását, s alólírott úgy van meggyőződve, hogy bírálói szigorával a tár- sulatot s egyeseket inkább megtisztelta, mintsem „porig sujtotta“ volna, midőn szigorú bírálatra méltóknak ítélte őket. A műkedvelőket dicsér- jük derűre-borura, de önértetes „művész“ — ki e névre igényt tart — szigorú bírálatot kö- vetel. Meg vagyok győződve, hogy sem Erdélyi, sem Prielle urak — sőt Dancz N. kisasszony — (e komoly törekvő művésznő, kit szerencsét- lenségére többször léptetnek föl a nem neki való érzelmes szerepekben, mint a makranczos hől- gyekében, hol ugyancsak megállja helyét) sem szeretné, ha semmit mondó frázisokkal emle- tők játékokat, a sokszor roszaló, de néha elis- merő komoly ítélet helyett, mely épen az által nyer értékében, hogy nem chablon szerű, hanem okadatolt. Hogy Kassayné leg többször éri di- cséretet (bár őt is akárhányszor hibáztatám) annak egyszerű oka az: mert nézetem szerint megérdemli. Hogy a színészek „kaczagják bírá- lataimat“: sajnálom — miattok — ámbár, a mit kaczagunk, az ellen nem panaszkodunk. — Hogy Leővei ur s mások szerep nem tudását a legkérlelhetlenebbül meg rőttuk: oka az, hogy ennél nagyobb botrányt a színpadon nem isme- rünk. A szerep megtanulását legalább csakugyan megvárhatjuk a színésztől, — de a kinél még ez sincs meg: az nem Thalia papja, azt nem a művészet ilhete vezette e padokra s méltó, hogy mint a galamb-kúfárok a szenthelyről — ostar- ral üldöztessek el onnan!

Im, t. szerk. ur, válaszom a kérdésekre.

A színművészet érdekében folytatnunk kellene bírálatunkat, a mint kezdők.

A közönség iránti kötelezőségről fogva csakis a meggyőződésünk iránti igazságot tolmácsol- hatnók, mint eddig, ezuttal és itt mi lévén a nyilvánosság őrei.

Miután azonban „többek“, illetőleg Leővei ur azt is mondja, hogy ily szerű bírálatainkkal „a közönséget elriasztjuk a színház látogatásá- tól“, senkinek sem akarván, s annyival kevésbé egy magyar szintársulatnak, magunk részéről a yagi kárt okozni: im ezennel letesszük szín- bíráli tollunkat s kérjük a t. szerk. urat, hogy afelől másképp rendelkezék. Egyébiránt stb.

A „Sz. H.“ színbírálója.

T. munkatársunk — azt hisszük — igen érzékenyen veszi ez ügyet. Természetesen, hogy azok, kiknek az igazat megmondá, följajdulnak,

— de épen e följajdulás annak jele, hogy a bírálat nem vala ok és eredmény nélküli. Az oly bírálat, melyet egykedvűen tesznek az illetők félre: fölösleges; de melyet följajdulás követ; de mely ellen panaszkodnak: jele, hogy hatást tett s így eredménye lesz. Egyes érzékenyek — kivált a kik méltán találva érzik magukat — mindig lesznek; de az ilyenek a bírálat soha sem fog elhallgatni, hanem tisztét tovább is szigorral tölti be. Épen azért kérjük: vegye föl a tollat, melyet — a mint látjuk — sikerrel forgatott.

Annyival is inkább várjuk ezt, mert nyíltlevelét közöltük a t. szinigazgató urral, azon kéréssel, hogy nyilatkoztassa ki a társulat nevében, ha egy véleményen van-e a fölszólalókkal? ez esetben visszabocsátván a tisztelet jegyeket, melyeket szerkesztőségünk rendelkezésére adott, mert akkor „magunk kívánunk gondoskodni az időnkénti bírálatokról“. Az igazgató ur visszaküldé a jegyeket, s mi ezt t. munkatársunk eljárásának helyesléseül tekintjük s ismételve fölkérjük a t. bírálót bírálati folytatására. E reményben nem is bízunk meg mást a szini előadások ismertetésével s az alábbi következő megjegyzéseket — egyik ismerősünk tollából — csak az egymásután fönttartásáért közöljük.

○ Hétfőn, július 12-én: szünet.

Kedden, július 13-án: „Orpheus az alvilágban“. Offenbachnak ezen kellemes zenéjü 4 felvonásos vig operetteje, igen mulatságos estvét szerzett színházi közönségünknek: a szereplőket rég nem láttuk ily kedvvel, eleven-séggel játszani s örömmel jelenthetjük, hogy ennél kerekdedebb, összevágóbb előadást — persze mindig csak a helyi viszonyok és körülményekhez szabott mértékét véve alapul — kívánunk sem lehetne. — Különösen szép és jól sikerült volt a második felvonásnak kezdő- és zárjelenete, hol Jupiter az Olymp istenei és bájos istennői körében jelenik meg; s bár a színpad terének korlátoltsága némi részben gátolta is az erőteljesen és összhangzatosan éneklő népes karoknak evolúciót, azért a kellő hatás még sem maradt el, s a tetszés nyilvánításokban ma méltán bőkezű közönségnek zajos és szűnni nem akaró tapsai között az említett felvonás zárjelenetét ismételni is kellett. — Az egyes szereplők közül első sorban kell kiemelniünk Gerecsnét, ki Eurydice nympa szerepében szépen csengő, rokonszenves hangjával, kifejező, mozgékony játékaival, elégszen megjelenésével a hallgatók élénk tetszését, egy szép virágcsokor kíséretében, ez uttal is kiérdemelte. — Szombati jól játszott, meglehetősen énekel, — míg Dancz Nina, Cupidó, egészen elemében látszott lenni s iskolni való szép és kedves, hamis kis szerelem-istenke volt. — Körösi Kálmán bárgyságában excelláló Styx Jankót állított elénk, — csak Szász Ida k. a. volt, rőfös hosszúsága, ingóbingó sisakjának fűrtös fején való egyensúlyozási nehéz kísérletei között oly meredt nyak „közvélemény“, hogy..... az embernek szinte megesezt a szíve rajta! — És befejezésül még egyet: hogy a nagyvilág színpadainak fényes deszkáin sokkal sikamlósabban adni szokott operettet ily pirulás nélkül megnézhető, illedelmesebben alakban hozta színre a rendezőség, azért csak méltányló dicséretünket kell kifejeznünk részére!

KÜLFÖLD.

FRANCIAORSZÁG. Mindeneknek szemei félve, vagy remélve, te read néznek oh Páris! Te támasztasz a szenvedő emberiség kebelében vágyakat, s hagyod cserben azokat, ha kenyér törésre kerül a dolog. Nem ok nélkül mondta Prick, hogy ne utánozzunk tégedet. A hírek hullámszerűen váltogatják egymást most is, úgy hogy, ha az ember, úgy, a mint jönnek, sorban elhinné, bizonyosnak tartaná, hogy a válság nem sokáig késik. Egyik hír szerint, III. Napoleon az alkotmányosságot, I. Napoleon századik születés napján fogja inaugurálni, mely augusztus 15-én lesz. A másik szerint, a miniszterek lekötözték, s pedig a politika jövődjé alakulata felől, még semmi pozitív tény; a kormány magatartásáról semmi bizonyos tudósítás. Némely lapok, melyek állásuknál fogva lehetnek értesülve a kormány szándékaitól, csak általánosságban beszélnek.

A törvényhozótest ülései viharosan kezdőd-

nek. A 7-iki ülés két képviselő igazolása alkalmából zajos vitatkozások színhelye volt. A 9-iki még zajosabb, midőn Pelletan követ rendre utasították; mert december 2-ikát bünténynek nyilvánítá.

ANGLIA. Az alsóház e hó 10-én külön-gyekkel foglalkozott. Egyik képviselő interpellációjára, a külügyi államtitkár, Otwai megerősítette azon hírek valóságát, hogy Rómániában a zsidó üldözések még tartanak. Ez ügyben a brit kormány elő terjesztéseket tett, újból is a bukaresti kabinetnek. Egy más képviselő az oroszok ázsiai terjeszkedéséről kért felvilágosítást. Duff a kormány nevében kijelentette, hogy az az angol államra nézve nem veszélyes.

A SZERB skupstina az alkotmány vitá-sát elvégezte. A szentesítés is megtörténvén, ün-nepélyesen kihirdették: Tanulhatunk ezektől is.

GÖRÖGORSZÁGBAN miniszter válság van kilátásban. Már a választások eredménye köztu-domásra jutásakor valószínűnek tartották annak bekövetkezését. Irják, hogy Kommoduros-nak van legtöbb kilátása, hogy az új miniszte-rum alakításával megbízatik.

A NÉMETALFÖLDI kormány a halálbüntet-és eltörlésével foglalkozik. Érdekes, hogy egyik reakcionárius lap mikép dühöng ezen törekvés ellen. Így szól — hát még ez is szólás? — „a radikális és forradalmi pártok, mindenkor a halálbüntetés eltörlését sürgették, mert ők ösztön-szerűleg inkább rokonszenveznek a gyilkossal és gyújtogatóval, mint a büntetett áldozataival.“ Érdekes még egy ultramontan követ megjegyzése a brédai katonai iskolákra; mondván: „első a hittan oktatás — itt kezdődik az érdeke — mert, 1866-ban nem azért győzött a porosz, mivel katonai és stragegiai iskolázottsága, hanem, mert vallásos oktatása volt. Auch gut.

VEGYES.

* Király ő felsége szeptember elején is-mét Magyarországra jő, hosszabb időre, mint a bécsi lapok írják.

* A honvédkerületek parancsnokai e hó 16-kára Budára rendeltettek katonai tanács-kozára. E gyűlésen József főherczeg, a honvéd-ség főparancsnoka, elnököl.

* A somogymegyei csurgói kerület de-ákpárti választói szintén bizalmi fölratot intéz-tek Horvát Boldizsárhoz.

* A m.-vásárhelyi jogász segélyző-egylet 1868/9-ik iskolai év második felében tanusított haladása. Említett iskolai év második felében, nem nagy töke növelés látható, mivel: az alapszabályok értelmében gyűjtő iver csak első felében küldethetnek szét, s e mellett a 42 részvényestagtól, bejött összeg nagyrésze. a segé-lyezésre kívántató könyvek beszerzésére, s más-nemű fizetésekre fordítatott. Az egylet mostani tőkéje 865 frt 38 kr, melyből kevés híján 500 frt o. é. február hó végén elnök tek. Dósa Mik-lós urnak azon kéréssel adatott át, hogy azt tegye kamatozóvá. Elnök ur említett összeget reményen felül 8 % teljes biztossággal helyezte el; mely szíves fáradozásáért elnök urnak a bizott-mány az egylet nevében köszönetét nyilvánítja, s egyszersmind kéri, hogy e társulattól ezutánra se vonja meg tanusított jóságát. Nagyobb hala-dás van a múlt félévi kimutatás után a könyv-tárnál, mely némileg ajándék, nagyobb részt vásár utján 54 darabról 80 darabra emelkedett. Ajándékozott tek. tan. Szász Béla ur 4 darabot melyért fogadja a tanár ur bizottmány hálás kö-szönetét. — Vásárolt az egylet 22 db. jogi tan-könyvet, s ezen kívül előfizetett a „jogtudomá-nyi szemle“ egész évi folyamára. Segélyzett bi-zottmány 5 rendes és becsületes, de szegénysorsu joghallgatót minden jogi tankönyvvvel. Bizottmány köszönetét nyilvánítja azoknak, kik egyletünket bárminemű adománnyal gyarapították s ezélja-felé haladni segítették és kéri, hogy ezutánra se vonják el becses pártfogásukat, jelenben csekély erejű, de szép reményre jogosított jogász seg-egyletünkétől. 1869. július 30-án tartott száma-dást bezáró jog. seg. egylet bizottmányi gyűlés határozatából közli

Miklós Lajos,
jegyző.

* Zólyom megye közönsége a törvényha-tóságok rendezése alkalmából biz. feliratot inté-zett az igazságügyérhez.

(k.k.) Az aradi vértanúk özvegyeinek a

kormány évenként 600—600 frtnyi nyugdíj ren-delt. A baloldali lapok némelyike kevésli, meg nem gondolva, hogy ez a legmagasabb nyugdíj, mi a fennálló szabályok szerint, a katonák öz-vegyei részére utalványozható.

* A marosvásárhelyi „egyenlőségi-kör“, eddigi helyiségét, folyó év szeptember 29-től, jövő 1870-ik év április 24-ig haszonbérbe adandó, mely áll 4 szobából és 1 fatartó hely-ből. Értekezhetni fölöle az „egyenlőségi-kör“ igazgató választmánya első igazgatója

Borosnyai Pálnál.

A m.-vásárhelyi m. kir. ítélő táblánál 1869. évi július 22-ére és következő napjaira következő ügyek lettek nyilvános előadásra kitűzve.

Előadó k. t. bíró Kabós László által.

Réz Sámuelnek Turóczy István elleni 300 fri váltó özvegy iránti pere. Pap Sárának Bereczki Imre e. 34 frt 92 kr i. ü. Knap Mózesnek Golbán Jav és társai e 500 frt iránti kártérítés ügye.

Előadó k. t. bíró Lészai Lajos által.

Kriczán Annának Bucsérán Nikuláj elleni köteles rész iránti pere. Rubner Maximiliannak Mihai Haver e. kártérítés i. ü. Ifj. Szabó Jánosnak id. Szabó János e. 52 frt i. pere. Skaczer Bertalannak Miske Pal e. 10 frt foglalo visszaadása i. ü. Munzát Pávelnek zápotzti Hersch Nachman e. haszonbéri felmondás i. ü. Bajász Juon Tó-dornak és társának Bajász Juon a Pikili e. 73 frt 75 kr erdő ár feletti ü. Vojth Antalnak és Jának Pánczál János e. 12 frt 10 kr i. ü. Id. Lőrincz Jánosnak György Pál András e. egy ökor tulok visszaadása és 56 frt vissavétele i. pere. Vas Józsefnek Klamhempel Károly e. végrendelet megsemmisítése i. pere.

Előad k. t. pötbíró Megai Ferencz által.

Özv. Szántner Józsefnek Bajga Ferencz e. bir-tokháborításos ü. Ráduly Juditnak Pagotsán Jánosné e. birtokh. ü. Nuritsin Kristófnak Dávid Kún Ábrahám elleni adósságos ügye.

II. A bünyügyi osztályban

Elődó k. t. bíró Schneider József által.

Nisztor Juon lopás bünyüge. Ráczu Nikuláj rab-lógyilkossági bünyüge Csifó Bari közbintonságra tartozó intézkedések ollen kiágási ü. Muntján Nikuláj sulyos testi sértési bünyüge. Greku Márku sulyos testi sértés bünyüge. Dancs István életbiztonság elleni kiágási ü. Müller György és társa sulyos testi sértés bünyüge.

Előadó k. t. bíró Csergedi János által.

Onya Gavrilla gyújtási bünyüge. Buta Nekita sulyos testi sértés bünyüge. Albert Ferencz nyilvános erőszakoskodás bünyüge. Nagy János és társai emberölési bünyüge. Hurubán Lika és társai sulyos testi sértés bünyüge. Sprinsánn Dumitru és társai rablás bünyüge. Fogad-yan Petrn lopás bünyüge

Előadó k. t. bíró Bárdosi György által.

Oltyán Gligor sulyos testi sértés bünyüge Daróczy András sulyos testi sértés bünyüge. Orbán András becsü-let sártés ü. Marku József és társai sulyos testi sértés bünyüge. Kajtar Ignác lopási bünyüge

III. Az úrbéri osztályban.

Előadó k. t. bíró Popovits Szervian által.

A kir. ügyészség által képviselve dévai k. urada-lomnak szvántalmi Serbán Izaila elleni, egy darab majorság föld visszabocsátása iránti keresete

M.-Vásárhely, 1869 július 15

Szerkesztői üzenetek.

T Szekeres László urnak. Lapunk nagyob-bitását mi is szívünkön hordjuk, s a pártolás emelkedésével életbe is fogjuk léptetni. A mi a hirdetésekkel illeti: azok is a közönség érdekében történnek. I. J. bátyánk-nak, Angyaloson. Legközelebb adjuk s tudósítást küldünk a műre nézt. — X. X. Ormódi urnak helyt. Ön bírálatát nem használjuk, mert jobbal rendelkezünk; különben a ki író s épen bírálo akar lenni: előbb tanul-jon meg helyesen írni maga, mert egy „műtész“ tollából kikerülő nagyon sajátosságok az ilyen szavak: monthat-ni; eholatura; routon; játszott; alikható (!); mullat-tatják; szakérti; közvéleményel; stb. stb. Hát ez mit tesz? „Különben más alkalommal megeafolja e szere-pet“? Ormódi urnak, mielőtt tanítana, előbb magának is tanulnia kell — és pedig sokat.

A kiadóhivatal üzenete

Tek. Hajdú Mózes urnak. Expeditorunk tá-vollevén: a lapot megindítottuk s visszatérteig, midőn ez ügyet tisztába hozzuk, elnézését kérjük.

Bécsi börzei árkelet.

(1869. jul. 12-én).

5% metalliques	63.—
5% nemzeti kölcsön	71.55
1860 államkölcsön	104.30
Bankrészvény	759.—
Hitelrészvény	291.70
London	124.70
Ezüst	121.75
Arany	5.90
Erd. földt. ment. kötvény	79.—

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

SZÁSZ BÉLA.

HIRDETMÉNYEK.

(70)

HIRDETÉS.

METH S.

legnagyobb vászon és fehérnemű gyári raktára

Bécsben, Rothenthurmstrasse 29. sz. bátorodik a t. cz. közönséget azon igen előnyös alkalomra figyelmeztetni, melynél

fél becsáron

és biztosíték mellett hibátlan vászon és meglepő szép uri és női fehérneműt szerezhetni. A pamutnak előnyös beszerzése és olcsó munkaerő következtében azon kellemes helyzetben van nevezett gyár, jelenleg, (míg a készlet tart) hogy e tekintetben jutányos árú nézve, rendkívülit nyújthat, mi a következő árjegyzékből is látható:

Vászon-árjegyzék:

- 1 db 30 rőfös fehérített vászon becsár 12—14 ftig, most csak 6—7 ft a legf.
- 1 db 30 rőfös fehérített, jó kézziszövet vászon becsár 18—20 ftig, most csak 9—10 ft a legf.
- 1 db 30 rőfös fehérített creas vászon becsár 16—18 ftig, most csak 8—9 ft a legf.
- 1 db 30 rőfös jeles silézai vászon becsár 24—28 ftig, most csak 12—14 ft a legf.
- 1 db 30 rőfös kitűnő rumburgi vászon 30—36 ftig, most csak 15—18 ft a legf.
- 1 db 38 rőfös írlandi ezérnavászon becsár 28—32 ftig, most csak 14—16 ft a legf.
- 1 db 40 rőfös rumburgi ezérnavászon becsár 30—36 ftig, most csak 15—18 ft a legf.
- 1 db 46 rőfös tiszta fehér orosz lenvászon becsár 34—38 ftig, most csak 17—19 ft a legf.
- 1 db 50 rőfös finom írlandi széles becsár 40—48 ftig, most csak 20—24 ft a legf.
- 1 db 50 rőfös hollandi szövés legalkalmasabb uri ingekre becsár 52—60 ftig, most csak 26—30 ft a legf.
- 1 db 50 rőfös brabanti szövés legfinomabb, legjobb és legtartósabb, ami csak létezik 60—80 ftig, most csak 30—40 ft a legf.

Rendkívüli nagy választéka a legnehezebb rumburgi szövésnek 24, 28, 30, 35, 40, 45, 50 - 60 frtért darabja, melyek azonban kétszer annyira becsülve vannak

1 db 30 rőfös ágy-kanavász mindenféle színekben csikosra és koczkásra, becsár 14—18 ftig, most csak 7—9 ft a legfinomabb.

1 db 30 rőfös igen finom és tartós pamutszövetű atlaszgradli, becsár 18—24 ftig, most csak 9—12 ft a legfinomabb.

1 db 80 rőfös angol shirting (chifon) igen finom, s oly tartós, mint a vászon, becsár 18—24 ftig, most csak 9—12 ft.

1 szegésnélküli lepedő, 2 rőf széles, 3 rőf hosszú, csak 3 ft.

1 szegésnélküli lepedő 2 egy negy. 3 rőf széles, 3 rőf hosszú, m. cs. 3 f, 50 kr. 4 ftig a legf.

1 damaszt asztalkészlet 6 személyre (1 asztalterítő hozzáillő 6 asztalkendővel) most csak 5, 6, 7, 8—10 ftig a legfinomabb.

1 damaszt asztalkészlet, 12 személyre (1 asztalterítő, hozzáillő 12 asztalkendővel) most csak 10, 12, 14, 16—20 ftig a legfinomabb.

1 tuczat konyhatörő, most csak 2 ft 50 kr. 3 ftig.

1 tuczat asztalkendő, vagy törölköző, különösen tartós, ára csak 4 ft 50 kr. 5, 6, 7, 8 ft a legf.

Zsebkendők árjegyzéke.

1 tuczat vászonzsebkendő, 1 ft 20 krtól 2, 2.50, 3, 3.50, 4, 5, 6 ftig a legf.

1—12

1 tuczat nagy rumburgi vászonzsebkendő 3, 4, 5, 6, 7 ftig a legfin.

1 tuczat nagy rumburgi vászonzsebkendő, 3, 4, 5, 6—7 ftig a legfinomabb.

1 tuczat legfinomabb fehér francia batisztzsebkendők, ajour szegéssel, 8, 10, 12—18 ftig.

1 tuczat színes vászonzsebkendő bu. nöthasználok számára, igen finom és tartós, becsár 8—12 ft, megszerezhető 4—6 ftig a legfinomabb.

1 tuczat batist vászonzsebkendő, fehér vagy színes szegélyvel csak 5, 6, 7, 8, 9, 10 ftig a legfinomabb.

Férfi s női fehérneműk árjegyzéke.

1 női ing jó vászonból 1 ft. 50 krtól 2 ft. a legfinomabb.

1 nő ing kitűnő rumburgi vagy hollandi vászonból finom sziv-, vagy keresztalakú himzéssel, most csak 3, 3.50, 4, 5, ft a legfinomabb.

1 női ing, kitűnő rumburgi vagy írlandi vászonból, legelegánsabban elkészítve, (az ugynevezett Erzsébet császárné ingek) most csak 5, 6, 7, 8 ft a legfinomabb.

1 női éji felöltő (corsette) kitűnő szép, most csak 5, 6, 7 ft a legfinomabb.

1 Eugenia császárné éji corsette diszes kiállítással, most csak 4, 5, 6, 7, 8 ft a legf.

Női alszoknyák 100 különféle párisi minta szerint, egy szintén a most általánosan kedvelt szegbe vágott szoknyák hímzve, varrott szegéssel, most csak 3, 4, 5, 6, 7, 8 ft a legfinomabb.

Hölgy pongyolák a legfinomabb batisztból, valódi valencienné csipkével és csodaszép hímzett betétekkel a legújabb és legelegánsabb e nemből, 15, 18, 24, 30, 35 ft a legfinomabb.

Női nadrágok finom shirtingból, vagy vászonból apró szegésekkel, vagy hímzésekkel kitűnő kiállítás, most csak 2, 2.50, 3 ft a legfinomabb.

Uri ingek, gallérral vagy a nélkül, fodrozott mellel vagy simán kitűnő finom chifonból, mely épen oly tartós mint a vászon, fehérén és színezve, most csak 2.50, 3 ft a legfinomabb.

Uri ingek, legjobb rumburgi vagy írlandi vászonból, gallérral vagy anélkül, simán, vagy fodrozott mellel a legújabb divat szerint erősen varrva, most csak 2, 2.50, 3, 4, 5, 6 ft a legfinomabb.

Uri ingek legfinomabb batiszt mellbetéttel, legelegánsabb, ami csak létezik, most csak 6, 7, 8, 10—12 ft a legfinomabb.

Uri gatyák ingek jó és tartós vászonból, félig magyar szabással, most csak 2.50, 3 ft a legfinomabb.

Uri gatyák, igen jó és tartós vászonból magyar szabással nagy üléppel, most csak 2. 2.50 a legfin.

1 tuczat uri inggallér a legelegánsabban és legújabb divat szerint, most csak 2.50 3. 4 ft a legfin.

1 tuczat uri kezélő a legelegánsabbak és legdivatosabb kiállítva, most csak 4.50, 5, 6 ft a legfin.

Vevők: kik 25 ftig vásárolnak, egy finomul hímzett batiszt-kendőt; 50 ftig, egy csodaszép kávékészletet, (t. i. 1 kávé-abrosz hozzá illő 6 kávékendővel) 100 ftig vásárolók egy igen finom cachemir-asztalterítőt kapnak ráadásul.

Ingek vagy uri gallérok megrendelésénél a nyakbőrsége kiteendő.

Tisztelt vevőim kényelme kedvéért, az oly fehér neműkért, melyek nem jól állanak a testhez, vagy bármilyen oknál fogva nem tetszenek, az értéket fizetett ár bérmentve visszaküldetük. — Kivanatra a készletben levő vásznakból minták bérmentve küldetnek

leveleket kérjük ezimezni: **Meth S. Bécs,** Rothenthurmstrasse Nr. 29.

(75)

1—10

Kiadó vendéglő.

M.-Vásárhelyt a Lénárt Károly mindeddig jó hirben álló **vendéglője**, egy nagyobb szerű üzletet folytatni ohajtó vendéglősnak, a jövő Szt-Mihály naptól kezdőleg a legkedvezőbb feltételek alatt kiadó. All ezen vendéglő egy nagy **bálteremből**, melyben jelenleg a kolozsvári nemzeti színtársulat tartja előadásait; mellék **ebédlő** és **vacsoráló szobákkal** és **nyári mulató-kerttel**. Értekezhetni szóval vagy levél útján

M.-Vásárhelyt, vendéglő tulajdonos **Lénárt Károlylyal.**

(74)

3—3

Uj törvénykönyvek

melyek

Wittich József m.-vásárhelyi és sz.-udvarhelyi könyvkereskedésében kaphatók: 1863/8-ik évi országgyűlési Törvény-cikkek és a polgári törvénykezési rendtartás:

füzve 2 ft 30 kr.

„ vászon kötésben 3 „ — „

„ zsebkadás füzve 2 „ — „

„ vászon kötésben 2 „ 80 „

Magyarországi törvények és rendeletek tára 1868. 2 kötet, 5 ft 60 kr.

Magyarországi rendeletek tára 1869. 1, 2, 3, 4, 5, 6 füzet 2 ft 20 kr.

Polgári törvénykezési rendtartás függelékkel 1 ft 40 kr.

Tóth, Községi kalauz 4 ft.

Kontz, Törvények kivonata 1 ft 50 kr.

Bélyeg- és jogilleték iránti törvények és szabályok 1 ft 20 kr.

Kassay, Általános magyar magánjog és az új perrendtartás 2 ft

Kassay, Irománypéldák az új polgári perrendtartáshoz 1 ft 20 kr.

Kassay, a Szolgabírák és esküdtek kézi-könyve 2 ft 40 kr.

Madarassy, polgári törvénykezési eljárás 1 ft 50 kr.

Zivil-Prozessordnung 1 ft.

(50)

13—*

Felhívás

jégkárok elleni biztosításra.

A „VICTORIA“ biztosító-társaság

alólírt vezérügynöksége tisztelettel hívja fel a t. közönséget a folyó idényben jégkár elleni biztosításait

nála tenni meg.

Biztosíthatók jég ellen mindennemű mezei termények, mint takarmányfüvek, törökbuza, kalászos-gabonák, kereskedelmi növények, dohány, szőlő, komló stb.

A tavaly is részünkbe jutott tömeges pártolásból kiindulva, biztosítóinknak más társaságok felett **rendkívüli előnyöket** nyújtunk, a mennyiben mindjárt a biztosítás fölvételekor a különben is olcsóbbra szabott rendes díjnak

10 száztóliát

elengedjük, nem tevéen függővé ezen kedvezményt azon bizonytalan esetlegtől, valjon a biztosított tárgyakat el fogja-e verni a jég vagy sem, s azonfelül biztosításokat **váltóra** is fogadunk el.

A „VICTORIA“ mint országszerte tudva van, kárait a bejelentés után azonnal, teljesen és igazságosan rendezi és fizeti.

Közelebbi felvilágosítással, nyomtatványokkal stb. a vidék minden főbb pontjain felállított **ügynökségek** szolgálnak, hova fordulni sziveskedjék.

A „VICTORIA“ biztosító társaság vezérügynöksége Kolozsvárrt.

Nyomatja Imreh Sándor Maros-Vásárhelyt, az ev. ref. főiskola betűivel 1869.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

(73)

3—3

Varrógépek!

Bollmann L. hires gyárából Bécsben, **szabók, cipészek, kesztyűsök, varrónők**, ugy szintén családok számára, többféle szerkezetben 30 forinttól 300 forintig, **eredeti bécsi gyári árrban**, megrendelhetők itt M.-Vásárhelyt és Sz.-Régenben

Richtzeit Testvéreknél,

kik mint bizományosai a nevezett gyárnak, minden provízió nélkül elvállalnak rendelvényeket és azokat pontosan eszközik.

Hogy ezen szükséges munkaerőt mennél többben megszerezhessék, azon kedvezményt is nyújtunk, hogy — illő biztosíték mellett — a fizetés **részletenkint** is törleszthetők.

Gépminták ugy szintén eredeti árjegyzékek kereskedéseinkben itt és Sz.-Régenben, megtekinthetők a hol is bővebb felvilágosítással szivesen szolgálunk.

Richtzeit Testvérek.